

Vykopávanie a prvá pomoc pri lavínovej nehode

Ivana Sikulová

- Fakulta zdravotníctva SZU v Banskej Bystrici
- Banskobystrická horská služba

24. Pelikánův seminář: 26.-27.10.2013

Vykopávanie

Záchrana obeti lavíny:

- Hľadanie – lokalizácia
- Vykopávanie
- Poskytnutie nutnej PP (uvoľnenie DC)

----- 1/3 času = 5 – 7 min.

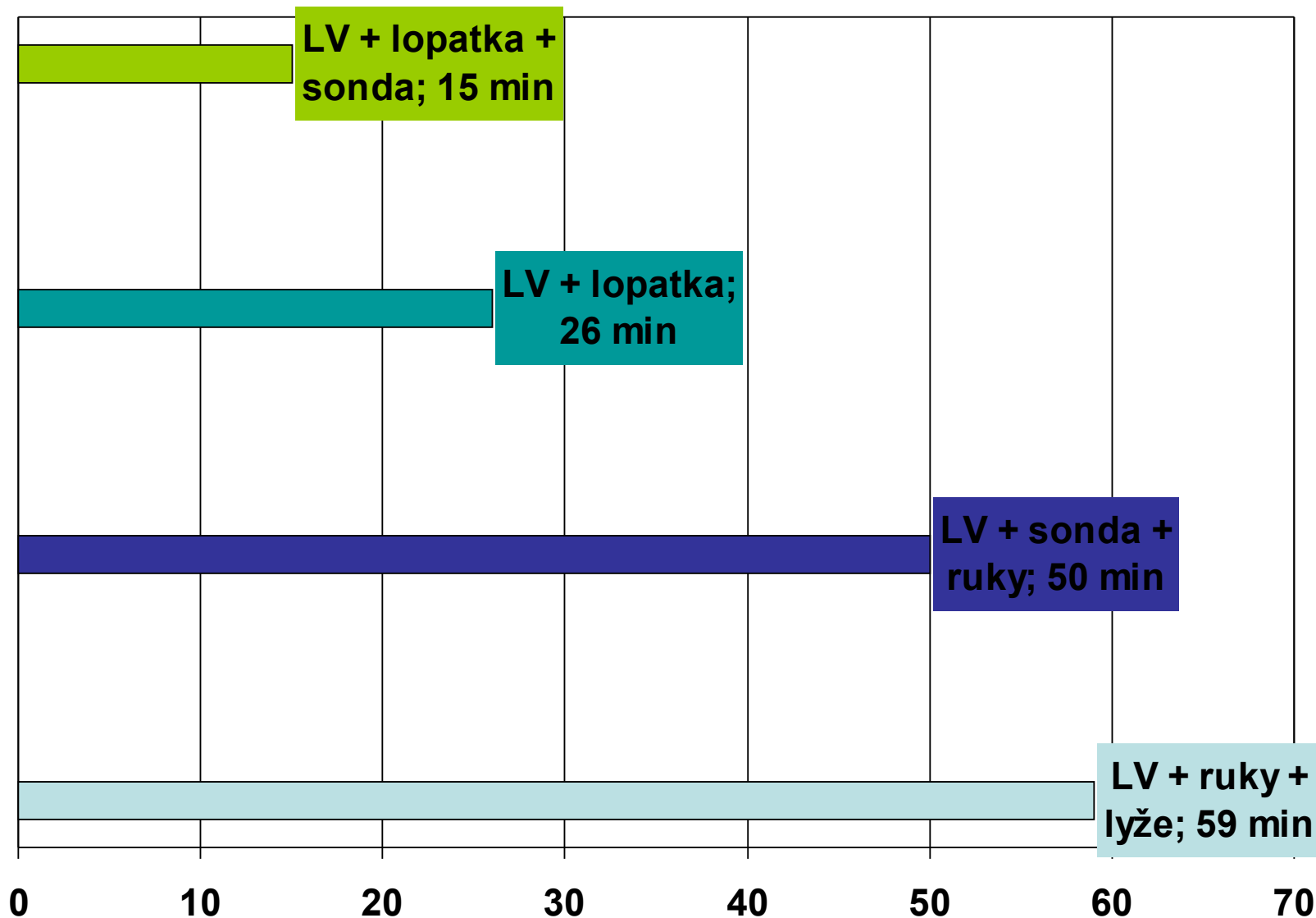
Obet' 1 m hlboko = vykopať za 7 min?

- V ideálnych podmienkach odkopanie hlavy 11 – 17 min.
- Celá obet' - musíme premiestniť 3 – 4 m³ snehu (1 – 1,5 t).

Najviac času pri vykopávaní stratíme kôli neorganizovanému vykopávaniu.

Vždy len kompletný lavínový set

Pokus – hĺbka zasypania 1 m, 60 pokusov o vyhrabanie
(Dominique Stuplert)

Najčastejšie chyby

Kopanie blízko sondy, vedie nás len moc a
motivácia:

- Rýchlo sa unavíme a menej spravíme
- Kôli kopaniu vertikálne je na lopate málo snehu
- Pri obeti dole hlavou neposkytneme včas potrebnú PP
- Malý priestor za manévrovanie s obeťou
- Môžu odkopávať max 2-3, ostatní sú neužitoční

**Kopajúci stoja na zasypanom!!!.
Sondy odstránili, kôli ľahšiemu
kopaniu**

**Poloha za vyhadzovanie je
nevýhodná, odhadzovaný sneh sa
sype nazad.
Ostatní členovia nie sú užitoční.**

Nemožnosť zdvihnúť obeť 2m visoko,
Potrebná dodatočná polica, čas uniká.

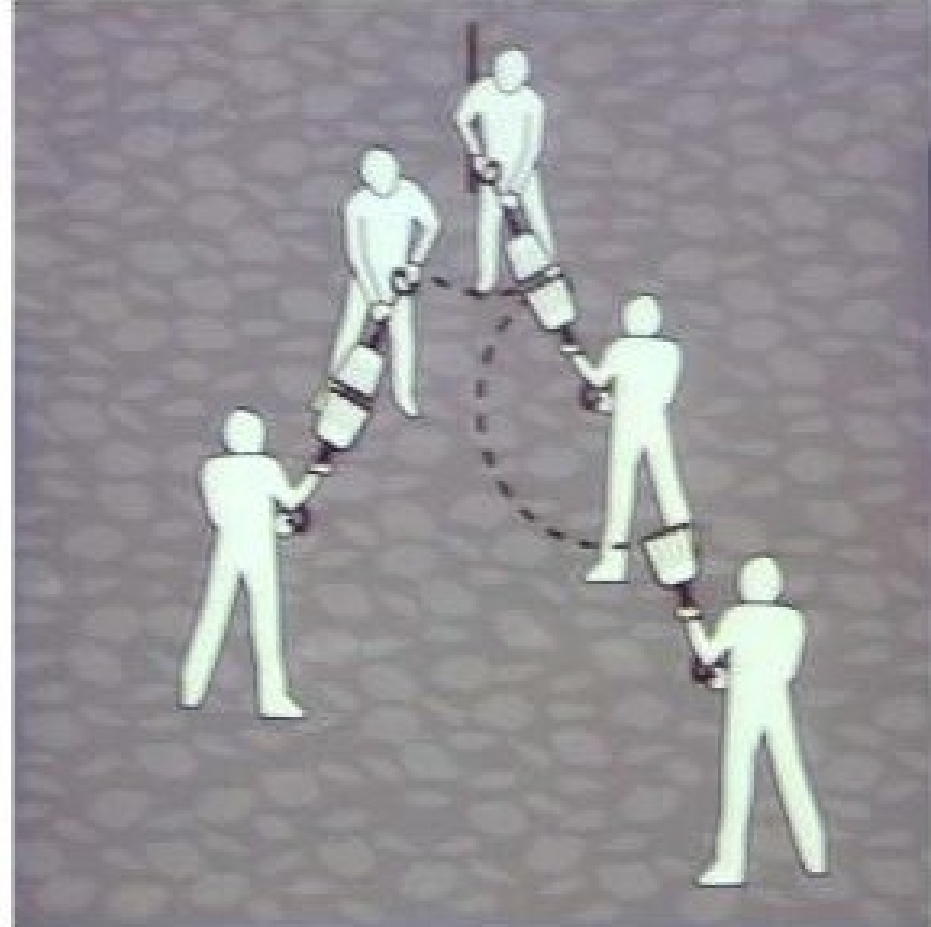
Na premiestnenie obete/ zdvihnutie
je poloha úplne nevhodná.

Organizované vykopávanie stratégia

- Začneme s odkopávaním na spodnej strane sondy vo vzdialenosti 1,5 – 2 x hĺbky obete.
- Pozor na odhadzovanie vertikálne a na veľké vzdialenosti. Preferuj pádlovací pohyb – využíva potenciál celého tela.
- Už na začiatku myslíme na priestor pre transportné nosítka
- Do hĺbky pásu odhadzujeme do strany, neskôr za seba
- Rotácia pozícií kopajúcich á 20-30 s.

Sondou lokalizujem obeť, sondu
nevyberám
V akej je polohe obeť ešte neviem.

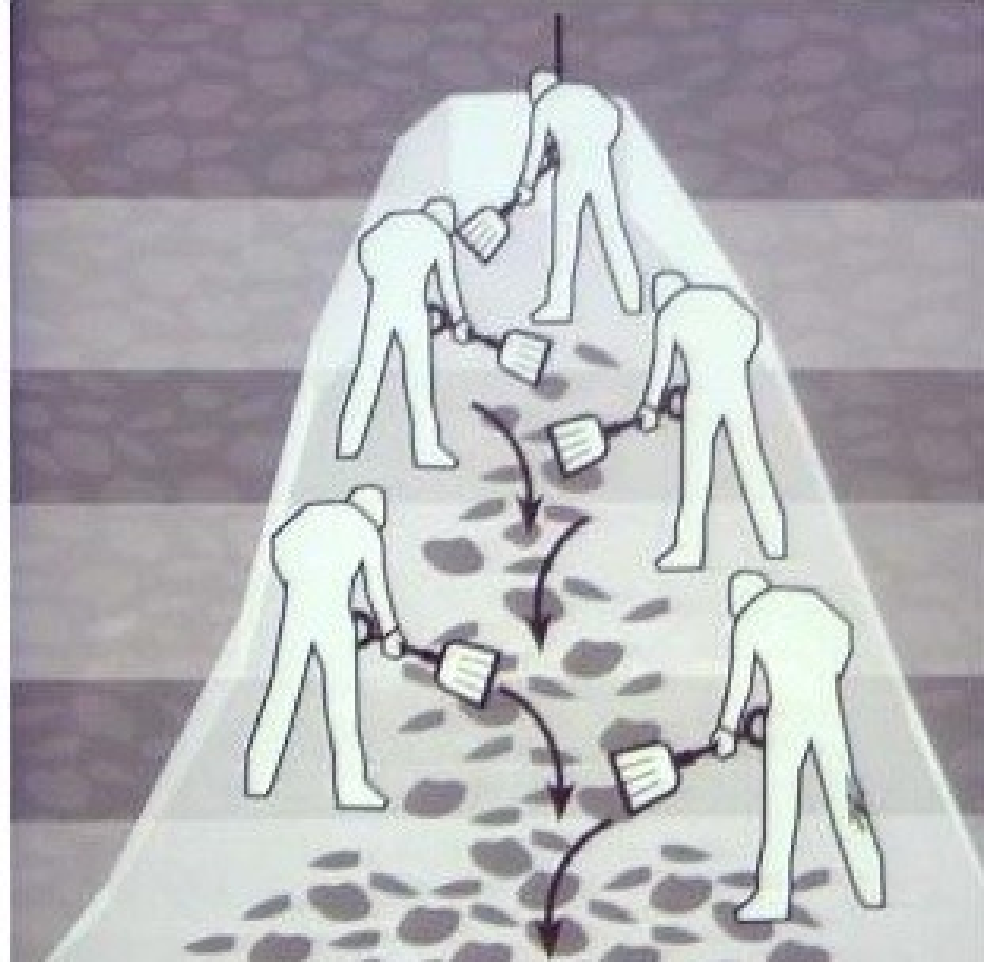
Rozostupy a rozdelenie piatich
kopajúcich – max 2 v predu.
Dve dĺžky lopát od seba.
Cieľ – transportovať sneh zo svojho
Sektoru do zadu.

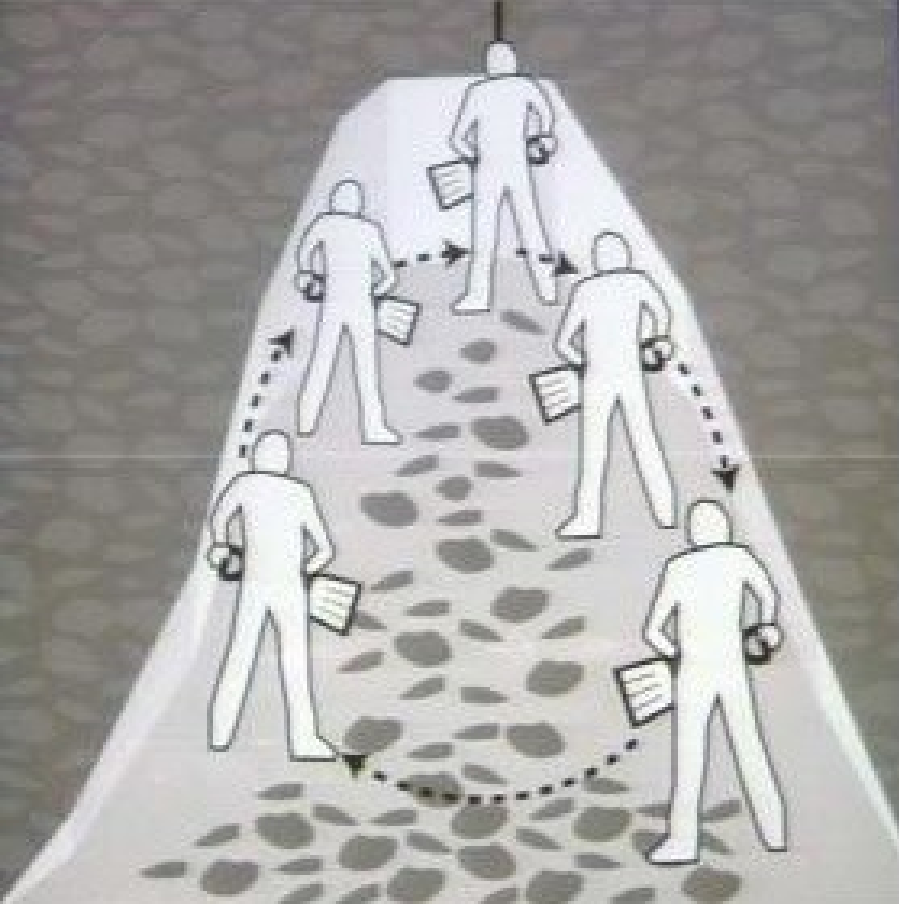

Ak je dosť pomocníkov na kopanie, jeden – dvaja s dodatočnými sondami Určia polohu obeť.

Spôsob a smer odhadzovania: V-formácia
 Výmera: šírka otvorenej strany V – zodpovedá hĺbke zasypaného.
 V plochom teréne výška odpovedá 2x hĺbke zasypaného, v strmom 1x.

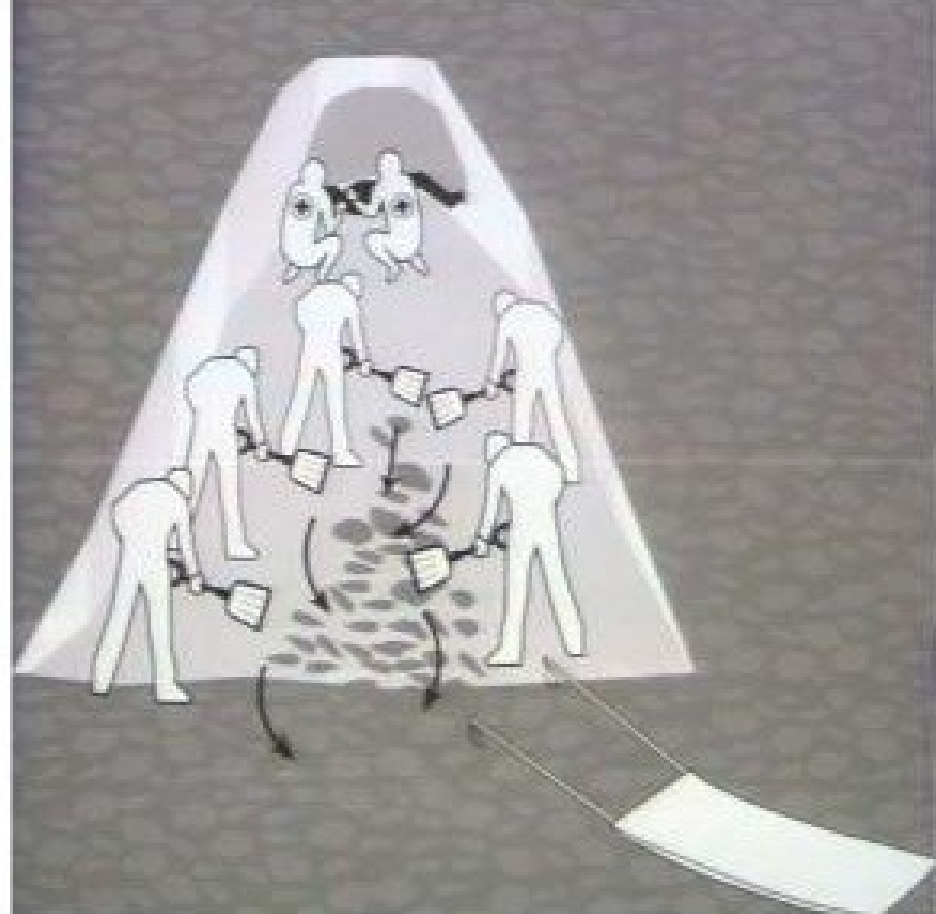
Kopanie v jednej polohe by nemalo trvať dlho. Kopajúci sa majú meniť.

Po odkrití obete sa prvý traja kopajúci sformujú na frontálnej strane. Ostatní odhadzujú vzdadu.

Jeden očistí tvár, DC a fixuje hlavu.
Ostatní dvaja pokračujú s odkopávaním.

Po príchode organizovanej
záchrany, kopajci pripravujú
priestor pre transport.

Vykopávanie - Záver

- Nech nás vedú 2 veci:
- 1. čas od zasypania – 2. hĺbka zasypania:
- Práve zasypaný, 0,5 m hlboko = čo najrýchlejšie vykopanie, akým koľvek spôsobom.
- >1 hod zasypaný, 2 m hlboko = strategické vykopávanie

Prvá pomoc pri lavínovej nehode

1. Očistíme tvár a dýchacie cesty (+ uvoľniť hrudník) , rukami imobilizujeme hlavu, hneď ako je možné nasadíme krčný golier.

Ak nie sme už pri odkopavaní prekryli jamu , urobíme hneď pri poskytovaní PP

Za premiestnenie obete, sú potrebné 4 osoby – dva na oboch koncoch a dva...

... Dvaja po strane obete. Za správne premiestnenie je potrebné dosť priestoru okolo.

Poškodeného dobre zabaliť
pred TT stratami.
Umiestniť na vhodné
transportné nosítka. **Šetrný
transport.**

Prvá pomoc -záver

Mechanizmus úrazu = pád = krčná chrbtica!!!.

MAKAJ

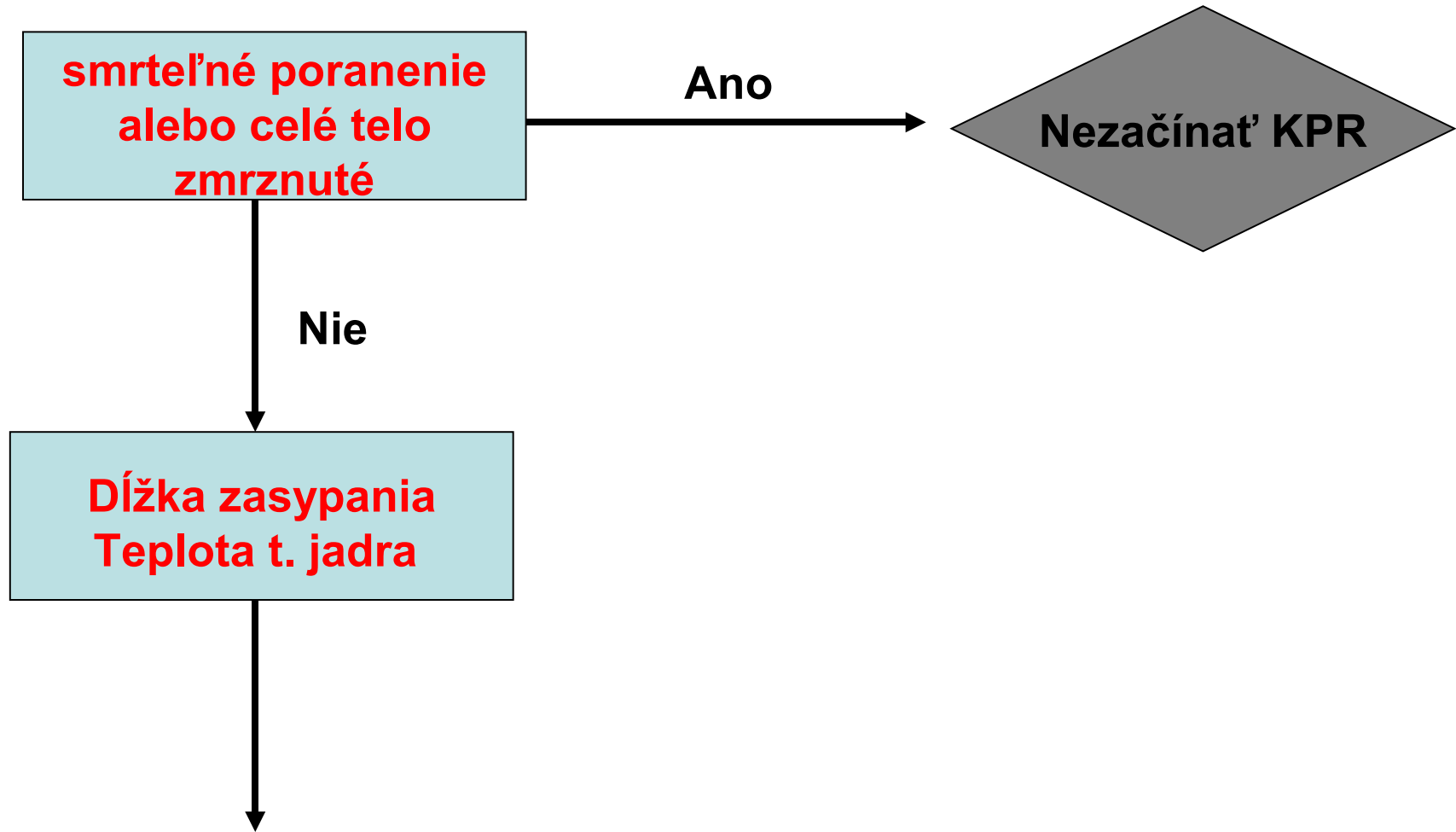
- **< 35 min**
- Úraz
- Dusenie = rýchlo spriechodni DC
- Okamžité ALS
- Prevencia podchladenia = zábal
- Ošetrovanie ďalších poranení
- Kontrola stavu pacienta
- Šetrný transport

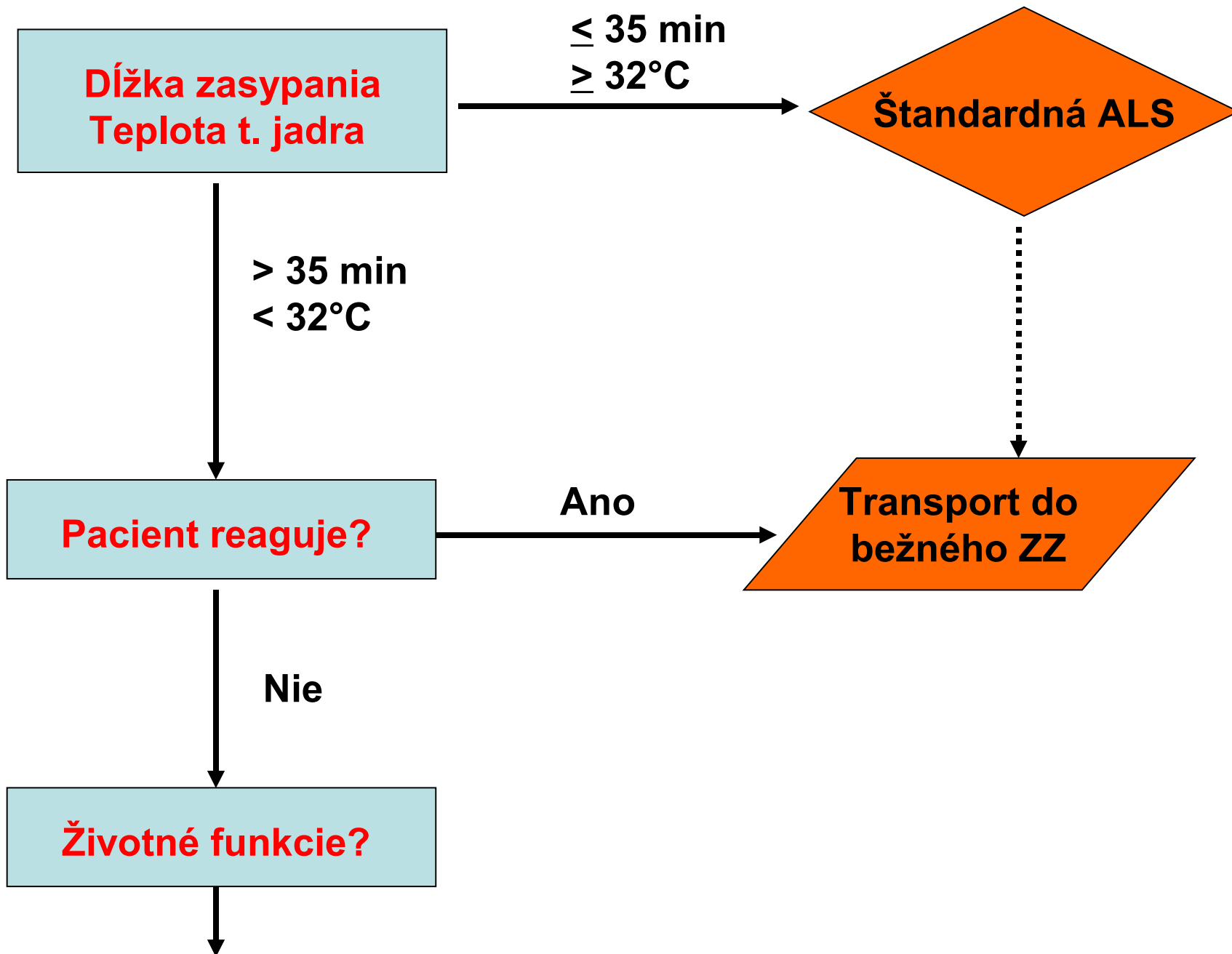
> 35 min

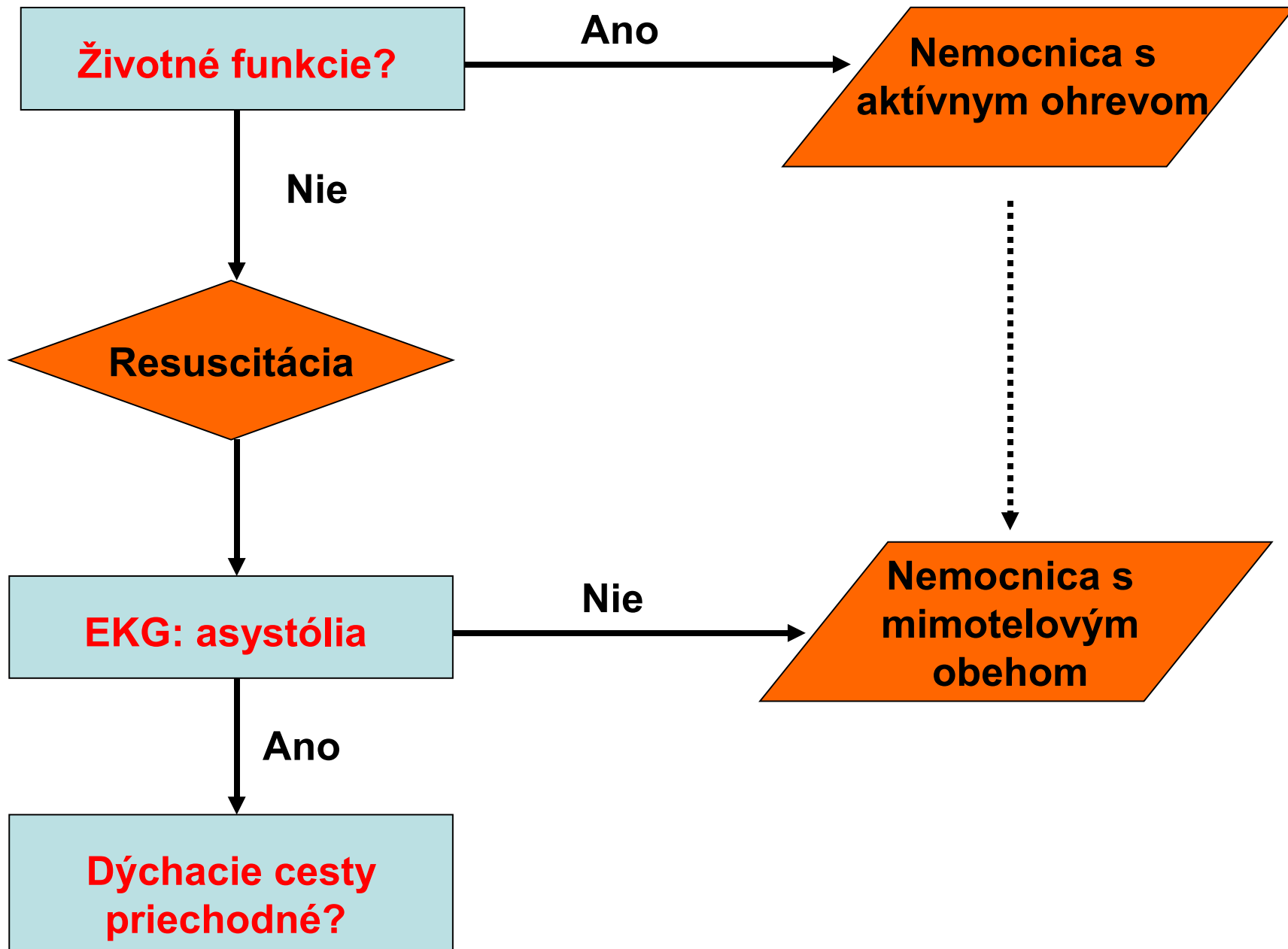
- Hypotermia
- Vzduchová dutina?
- Spriechodni DC
- Okamžité ALS
- Prevencia podchladenia = zábal
- Ošetrovanie ďalších poranení
- Kontrola stavu pacienta
- Šetrný transport

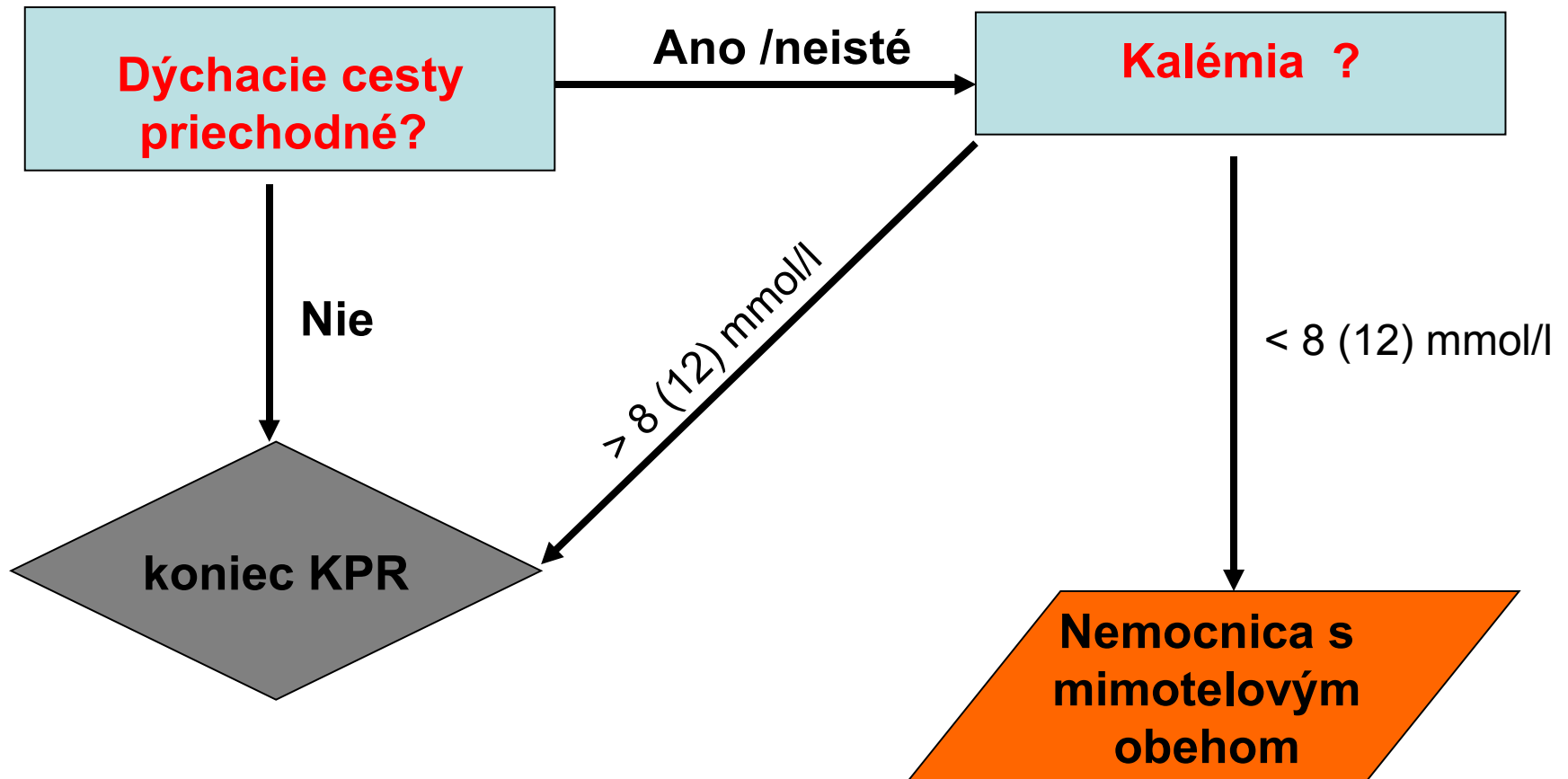
Vyhrabávajú opatrne

Algoritmus prvej pomoci pri zasypaní lavínou (H. Brugger, 2012 IKAR)

„Žiadny zasypáný lavínou so vzduchovou dutinou, nie je mŕtvy, dokiaľ nie je ohriaty a mŕtvy“